

Vega kommune

BUDSJETT 2025 ØKONOMIPLAN 2025-2028

Politisk behandling:

<i>Utvalg/komité:</i>	<i>Saksnr.</i>	<i>Dato</i>
<i>Formannskap</i>	<i>/24</i>	<i>05.12.2024</i>
<i>Off. ettersyn</i>	<i>/24/</i>	<i>05.12.2024</i>
<i>Kommunestyre</i>	<i>/24</i>	<i>19.12.2024</i>

1 Forord

Rådmannen legger med dette fram forslag til Vega kommunes årsbudsjett 2025 og økonomiplan for perioden 2025-2028 som et samlet dokument. Det fremlagte oppsett er en videreføring av oppsettet fra i fjor med budsjettering på virksomhetsområder og ansvarsområder. Hensikten med dette er å knytte gjeldende kommuneplan opp mot økonomiplan.

Årsbudsjettet er en bindende plan, mens økonomiplanen har karakter av retningsgivende for planperioden – i dette tilfelle fram til år 2028. Økonomiplanen er hjemlet i kommunelovens § 14-4, og planen skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Økonomiplanens periode er 4 år og skal årlig rulleres. Økonomiplan og budsjett med tilhørende kvartals-/tertrialrapporter, årsregnskap, årsmelding og kommuneplanen er de viktigste styringsdokumentene i den løpende styringen av kommunen.

Kommunestyret har vedtatt at økonomiplanen skal legges til grunn i arbeidet med budsjett og ny rullering av økonomiplan. Dette innebærer at de prioriteringer som ligger i økonomiplanen er bindende for det videre arbeidet. Årsbudsjett for 2025 er første år i økonomiplanperioden, men det er aktiviteten i årsbudsjettet for 2024 som ligger til grunn.

I budsjettforslagene er det forsøkt å forenkle budsjettframstillingen. Det er tatt utgangspunkt i de ansvarsområdene som er definert i regnskapssystemet. Disse knyttes så opp mot virksomhetsområdene som går fram av kommuneplanen. Budsjettet vedtas på virksomhetsnivå (rammeområder).

Kommunens økonomi bestemmes i hovedsak av statlige overføringer knyttet til folketall og befolkningssammensetning. Dette har gitt oss store utfordringer de senere år knyttet til å tilpasse utgiftssiden i forhold til inntektene. Av bakgrunns materialet til økonomiplan fremgår det negative befolkningsprognoser som bygger på de historiske utviklingstrekk. Her vises til utviklingstrekk under ansvarsområde barnehage og skole. Det framgår økonomiske analyser som viser et misforhold mellom inntekter og utgifter. Vega kommune må derfor iverksette flere driftsreducerende tiltak for å skape en balanse i den langsiktige økonomien. Endringer i inntektssystemet kombinert med økning i folketallet vil ikke være nok idet en både må utnytte kommunens inntektsmuligheter lokalt og eksternt, samtidig som en må fokusere på varig utgiftsreduksjon.

Analysene inneholder også en vurdering av de ressursene kommunen bruker på de ulike områdene, og ved hjelp av Kostratall (2023) er det gjort en sammenligning med andre sammenlignbare kommuner. Konklusjonen av dette er at Vega har en høyere kostnad (netto driftsutgift) pr. innbygger på grunnskole, barnehage, helse og barnevern. Mens lavere kostnad på omsorgstjenester og sosialtjeneste (NAV). Selv om det hersker en del usikkerhet om Kostra generelt, er tendensen tydelig for Vega.

Kommunestyret har valgt å gå ut offensivt gjennom investering i skole- barnehage- og kulturbygg, bibliotek, sykehjem, omsorgsboliger, idrettsanlegg, næringsanlegg og faste vegdekker for å tilby innbyggerne gode tjenester. Dette har medført at vi er en kommune som topper statistikken i Norge når det gjelder lånegjeld pr. innbygger. Dette medfølger stor risiko hvis renteutvikling og andre usikre momenter går oss imot.

Å utnytte og være aktiv når det gjelder kommunens inntektsmuligheter er nødvendig for å imøtegå de investeringer som er nevnt foran, dvs. framstå som en utviklingsorientert og framtidsrettet kommune med gode og varierte velferdstilbud, jfr. målsettingene i gjeldende kommuneplan.

2 Innledning/sammendrag

Økonomiplanen for 2025-2028 skal legges fram i balanse i hht. kommunelovens bestemmelser. Økonomiplanen baserer seg på faste 2025-priser i hele perioden. Lønnsvekst er beregnet til 4,5 % (årslønnsvekst). Formannskapet innstiller til vedtak i kommunestyret både for årsbudsjett og økonomiplan. Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, inkludert alle fremlagte forslag til vedtak, skal ligge til offentlig ettersyn i minst 14 dager (kommunelovens § 14-3).

Økonomiplanen beskriver de finansielle utviklingstrekk for Vega kommune og analyserer dette i forhold til en fremtidig utvikling for Vega.

Årsbudsjettet for 2025 viser at sum til fordeling til drift er langt fra behovet. Kommunestyret har fastsatt rammer for det enkelte ansvarsområde i vedtatt økonomiplan. Avviket mellom rammen og ”etatens” forslag ble ca 9,5 mill kr etter inntekt fra havbruksfondet på 2 mill kr, «korrigeringer» i konsekvensjustert budsjett og ekskl. nye driftstiltak på ca 3,1 mill kr. Det har ikke vært mulig på dette tidspunkt å nå målsettingen om et netto driftsresultat på minst 0 %.

Ansvarsområdene har kommet med innspill og forslag til flere driftstiltak og nye investeringsprosjekter. Prioriteringene må gjøres meget strengt i forhold til å kunne prioritere nye tiltak. For denne perioden er det lagt vekt på investeringer innenfor vann, nærmiljøanlegg og renovering av kommunale bygg. Investeringsrammen i økonomiplanperioden er satt til ca 41,3 mill kr.

Driftstiltakene gjelder i hovedsak behov for ekstra ressurser innenfor oppvekst, kultur (ungdomslos), tekniske tjenester og plan/utvikling. I tillegg er det tatt med tiltak i vedtatte planer. To av de foreslåtte driftstiltakene er lagt inn i økonomiplanen, og det gjelder ungdomslos og stilling innenfor personal – i tillegg de tiltak som er valgt for å komme i balanse. Oversikt over driftstiltakene følger som eget vedlegg til budsjettet/ økonomiplanen.

Brutto driftsinntekter i årsbudsjettet for 2025 er 170,7 mill kr og et brutto driftsresultat på kr 3 631 270 (negativt) som skal dekke kapitalutgiftene, i hovedsak renter og avdrag på lån. Disse utgjør ca 18,6 mill kr. Med renteinntekter og aksjeutbytte som finansiering, får vi et negativt netto driftsresultat i 2025 på kr 9 649 670. Dermed nås ikke det finansielle måltallet på driftsresultatet, som skal være 0 eller større. For å få balanse i budsjettet i 2025 er det foreslått å forutsette skjønnsmidler på 1,3 mill kr (barnevern) og bruke 8,5 mill av disposisjonsfondet, ca 2,7 mill mer enn i 2024. Det er budsjettet med en rentenedgang fra og med 2025 med kr 100 000 og kr 2,9 mill fra 2027.

I økonomiplanperioden må det iverksettes tiltak med sikte på å tilpasse driftsutgiftene til driftsinntektene. Jfr avsnitt om finansielle måltall.

3 Sammenhengen mellom økonomiplan og kommunens planverk

3.1. Generelt

Det bør være et mål at vi fikk en sammenheng mellom kommuneplan, økonomiplan, årsbudsjett og årsmelding. Gjennom slike gjennomgående prosesser kan vi bli mer tydelige på hvilke mål vi har samt at vi i større grad kan vise i hvilken grad de er oppnådd. Årsmeldingen for 2023 fulgte samme «inndeling» som kommuneplanen og økonomiplanen.

3.2. Kommuneplan - samfunnsdel

Kommunestyret vedtok følgende visjon:

Vega - stolt fortid - spennende framtid.

Hovedmålsetting for Vega kommune

”Innbyggerne i Vega kommune skal sikres kommunale tjenester av god kvalitet. Innenfor rammen av en bærekraftig utvikling skal aktivitetene være forebyggende og ivareta sikkerheten for menneske og samfunn.

Administrasjonen skal være rasjonell og preges av god tverrfaglig organisering, forståelse og praktisering.”

Hovedmålsettingen stiller generelle krav til alle kommunale aktiviteter som skal ivaretas gjennom kommunens planer og virksomhet.

Målet med planen er at Vega kommune skal få en operativ helhetlig kommuneplan som gir grunnlag for styring og utvikling av kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret i juni 2007. Ny samfunnsdel er planlagt lagt fram for kommunestyret 19.12.24. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i juni 2010 og det er i planstrategien foreslått å revidere denne med oppstart i 2025.

Hovedsatsningsområdene i gjeldende kommuneplan er:

1) Helse, pleie og omsorg

Hovedmål:

- ivareta innbyggernes verdighet og trygghet
- vektlegger forebyggende tiltak og tverrfaglige samarbeid
- organiseres rasjonelt slik at mest mulig av tilgjengelige midler nyttes til direkte brukerbistand

2) Oppvekst, livsutfoldelse og kultur

Hovedmål:

- Kvalitet, aktivitet og mangfold skal prege barn og ungdoms læring og utvikling, innbyggernes livsutfoldelse, og ved å stimulere til sosial og fysisk aktivitet, kunst og andre kulturelle uttrykksformer.

3) Næringsutvikling og bosetting

Hovedmål:

- Vega skal være aktiv innen primærnæringene, samferdsel/kommunikasjon, turisme, kultur og kompetanse

4) *Verdensarv, natur og kulturarv*

Hovedmål:

- Vega skal bli et internasjonalt ledende kunnskapssenter for formidling, forvaltning og bruk av natur- og kulturlandskap langs kysten.

3.3. Økonomiplanen - overordnet mål

I forbindelse med tidligere planarbeid, kommuneplan og økonomiplan som basis for virksomhetsplanarbeidet, har kommunestyret vedtatt følgende forenkling av **visjon**:

Vega - et livskraftig samfunn.

Med bakgrunn i denne visjonen er det vedtatt følgende **virksomhetsidé**:

Innbyggerne i Vega kommune skal sikres kommunale tjenester av god kvalitet. Tjenestene skal tilbys til rett pris og til rett tid. Kommunale planer skal utarbeides på en enkel og lettfattelig måte. Innenfor en bærekraftig utvikling skal tjenestene være av forebyggende karakter. Administrasjonen skal organiseres slik at den ved bruk av teknologi og rasjonelle beslutningssystemer utnytter maksimalt fordelene av å være lokalisert i en småkommune.

Forslaget til økonomiplan viser at den negative tendensen i økonomiutviklingen har forsterket seg på grunn av reduksjon i folketall og endringer av kriterier i rammeoverføringene. Ut fra dette formuleres følgende **overordnede mål for økonomiplanen**:

Vega kommune skal skape balanse i økonomien samt frigjøre driftsmidler til egenkapital og styrking av disposisjonsfondet i løpet av planperioden.

a) **Kommunedelplaner - Sektor-/virksomhetsplaner**

Kommunestyret har vedtatt en kommunedelplan (KDP) for kommuneplanens satsningsområde «*Samfunnsutvikling, næringsutvikling og bosetting.*» Denne ble vedtatt 18.12.2015 og handlingsplanen fulgt opp i budsjett og økonomiplan.

En ny KDP for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv ble vedtatt av kommunestyret 16.12.2021 (sak 50/21). En prioritert handlingsplan ble vedtatt i samme sak.

4 Kommunens rammebetingelser

a Befolkningsutvikling

4.a.1. Utvikling i befolkningen

Figuren under viser utviklingen i folketallet de siste årene.

		Personer						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
K-1815								
Vega	0 år	9	11	6	6	9	16	11
	1-5 år	42	48	50	42	40	46	49
	6-12 år	98	92	81	82	77	85	74
	13-15 år	42	47	46	47	51	40	42
	16-19 år	57	55	61	55	59	62	54
	20-44 år	298	302	281	277	260	267	280
	45-66 år	393	393	392	395	392	407	392
	67-79 år	208	208	198	190	204	209	211
	80-89 år	60	58	63	68	67	73	80
	90 år eller eldre	14	18	22	20	16	14	15
	SUM	1221	1232	1200	112	1175	1219	1208

Tabellen ovenfor viser den relative andelen av totalbefolkningen ulike aldersgrupper utgjør. Data er hentet fra SSB. Antall innbyggere viser en positiv utvikling fra 2018 til 2019 med 11, nedgang fra 2020 til 2022, økning fra 2022 til 2023 men nedgang med 11 til 2024. Antall flyktninger er med på å øke folketallet. Ifølge SSB's befolkningsprognose vil folketallet gå ned til 1 099 personer i 2050.

Befolkningsutviklingen er av stor betydning for en kommunes økonomi. Med utgangspunkt i innbyggerne, og deres behov, skal infrastrukturen utvikles og tjenestetilbudet dimensjoneres, samtidig som kommunens faktiske inntekter er knyttet til innbyggerne gjennom inntektssystemets kriterier og skatteevnen til de samme innbyggerne. Også sammensetningen av innbyggerne i forhold til året påvirker rammetilskuddet via utgiftsutjevningen. Hvis antall barn i aldersgruppen 6-15 år (grunnskolealder) endres, vil dette påvirke kommunens inntekter gjennom inntektssystemet i betydelig grad. Det samme vil gjelde hvis antall eldre endres fordi disse to gruppene er sterkt vektlagt gjennom utgiftsfordelingen i inntektssystemet.

Befolknings sammensetningen gjenspeiler ellers en noe "eldre" befolkning enn gjennomsnittet i Nordland. Spesielt i aldersgruppen mellom 67-79 år og 80-89 er det en viss overrepresentasjon, mens kommunen ligger under fylkesgjennomsnittet og kostragruppen¹ på innbyggere under 6 år.

¹ KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir informasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Kommunene er gruppert i 16 grupper, etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser.

4.a.2. Prognose folketall for neste år og for økonomiplanperioden

Følgende prognose (hentet fra KS) legges til grunn for beregning av de frie inntektene:

Kriteriedata	IS 2024 med folketall per 1.7.2023	IS 2025 med folketall per 1.7.2024	IS 2026 med folketall per 1.7.2025	IS 2027 med folketall per 1.7.2026	IS 2027 med folketall per 1.7.2027
Innbyggere ialt	1226	1203	1203	1203	1203
Innbyggere 0 år	0	11	11	11	11
Innbyggere 0-1 år	21	0	0	0	0
Innbyggere 1-5 år	0	47	47	47	47
Innbyggere 2-5 år	40	0	0	0	0
Innbyggere 6-12 år	0	74	74	74	74
Innbyggere 13-15 år	0	40	40	40	40
Innbyggere 6-15 år	118	0	0	0	0
Innbyggere 16-22 år	97	92	92	92	92
Innbyggere 23-24 år	0	27	27	27	27
Innbyggere 25-66 år	0	611	611	611	611
Innbyggere 23-66 år	649	0	0	0	0
Innbyggere 67-79 år	209	208	208	208	208
Innbyggere 80-89 år	79	79	79	79	79
Innbyggere 90 år og over	13	14	14	14	14

Dette er kriteriedata som er grunnlaget for rammetilskuddet og for inntektsutjevningen 2025-28. For utgiftsutjevningen/innbyggertilskudd benyttes folketall pr. 01.07. For 2025 benyttes folketall pr. 01.07.24, etc. For inntektsutjevningen 2025 benyttes folketall pr. 01.01.24. (først kjent i februar 2025). Vi har brukt prognose som er identisk med regjeringens anslag for frie inntekter i «Grønt hefte». Det er ikke foretatt endring av kommunens skatteanslag ut fra lokale forutsetninger. Anslaget i modellen bygger kun på historiske data.

b Utvikling i inntekter

4.b.1. Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (fra private og foretak), eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd.

4.b.2. Skatt – og rammetilskudd

Frie inntekter

Anslag frie inntekter for Vega kommune er 125,4 mill. Dette anslaget på frie inntekter innebærer en nominell vekst for Vega kommune på 8 prosent. I samme periode er anslått vekst i Nordland fylke på 5,7 prosent. Veksten i frie inntekter er regnet fra anslag på regnskap for 2024. Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2025 før i januar 2026, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2025 vil være. Det presiseres derfor at det angitte nivået på frie inntekter er et anslag. Skatteinntektene utgjør 40 mill kr.

Utvikling skatt og ramme

1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Innbyggertilskudd (låt beløp pr innb)	29 112	30 368	30 577	29 590	31 047	33 299	36 574	37 858	38 441	38 443	38 446
Utgiftsutjevningen	16 571	15 816	19 860	22 317	24 045	24 196	24 062	28 131	28 429	28 430	28 430
Overgangsordning - INGAR	-88	99	-66	-45	-57	-49	-90	-146	-	-	-
Saker særskilt fond (inkl. trekk konsesjonskraft, per grunnscole, hebestasjon skolehelse, barnevernsret)	548	588	829	285	182	715	863	669	669	669	669
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ulensaker	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdals-tilskudd	2 110	2 147	2 232	2 233	2 200	2 268	2 454	2 532	2 528	2 528	2 528
Storbytilskudd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Småkommunetillegg	5 543	5 698	5 875	6 034	6 034	6 257	6 526	6 794	6 794	6 794	6 794
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Regionsentertilskudd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Veksttilskudd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn	2 736	809	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn fra KDD - ressurskrevende tjenester	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjønn fra KR D - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenslåing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn KDD, inkl. ekstremværet Hans, ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod.ansvar mv., bortfall eiendomsskatt produksjonsstyr, barnevern og verts kommuner mottak flyktninger	183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koronapandemi - ekstra skjønn fra departementet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koronapandemi - tilleggsbevilgninger gjennom innbyggertilskuddet og tabel C (skjønn statsforvalteren, linje 48, kommer i tillegg)	-	-	1 663	2 628	1 317	95	-	-	-	-	-
Stortinget sakdeling budsjett 2024	-	-	-	-	-	-	204	-	-	-	-
Tilleggsnummer til statsbudsjettet (2025 og 2022), og nysaldering 2024	-	-	-	-	254	-	956	961	-	-	-
Stortinget opprinnelig sakdeling budsjett 2018 - 2023	36	-57	-	59	-15	175	-	-	-	-	-
RNB 2018 - 2024 (utenom koronapandemi) m.v.	2	14	335	49	-1 920	645	-41	-	-	-	-
Nysaldering av statsbudsjett 2018 - 2023 (utenom koronapandemi)	21	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
Sum rammetilskudd uten inntektsutt og ekstra skjønn statsforvalter (se linje 47 og 50 nedenfor)	56 774	55 481	61 305	63 150	63 101	67 602	71 508	76 798	76 861	76 864	76 867
Netto inntektsutjevning	8 877	8 985	8 301	7 822	-1 613	5 888	3 572	3 097	7 934	7 934	7 934
Sum rammetilskudd før ekstra skjønn fra statsforvalteren	65 651	64 466	69 606	70 972	61 488	73 490	75 080	79 895	84 795	84 798	84 801
Rammetilskudd - endring i %	-	-1,8	8,0	2,0	-13,4	19,5	2,2	6,4	6,1	0,0	0,0
Skatt på formue og inntekt	26 288	27 921	27 180	32 609	49 367	38 165	40 645	45 047	40 779	40 779	40 779
Skatteinntekter - endring i %	-	6,2	-2,7	20,0	51,4	-22,7	6,5	10,83	-9,47	-	-
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra statsforvalteren	91 939	92 387	96 786	103 581	110 855	111 655	115 700	124 900	125 600	125 600	125 600

Vi har budsjettert i henhold til prognosen (fra KS, ikke etter regjeringens anslag for frie inntekter i Grønt Hefte) i rammetilskudd men 1,3 mill mer i skjønnsmidler knyttet til barnevern.

Iflg. KS's prognosemodell har Vega kommune et utgiftsbehov som er 31,31 % større enn landsgjennomsnittet i 2025. For 2024 var tallet 28,97 %. Dette kommer dels av den demografiske sammensetningen av befolkningen i kommunen og dels av kommunens geografiske struktur. Vi ser av tabellen nedenfor at utgiftsutjevningen utgjør den største enkeltfaktoren i inntektene for Vega kommune. De største avvikene i forhold til landsgjennomsnittet er kommunens store andel av befolkning over 67 år.

Om skjønnsmidlene:

I skjønsspotten er det avsatt midler til kommuner som har vesentlige utgiftsbehov eller betydelig inntektssvikt som ikke kompenseres av inntektssystemet. Det er Statsforvalteren som innstiller til Kommunaldepartementet ifm fordeling av skjønnsmidlene. Det er lagt inn en forventet inntekt på dette på 1,3 mill kr.

4.b.3. Skatteinntekter

Vega har de senere årene hatt en skatteinntekt pr. innbygger på ca 70 % av landsgjennomsnittet. Kommunens og landets skatteinngang samlet er tett koblet sammen gjennom inntektsutjevningsordningen. Endringer i skatteinngangen for landet eller lokalt i forhold til de benyttede forutsetninger vil gi effekt. Enkelt illustrert, og isolert betraktet, vil situasjonen være slik:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt	22 650	27 588	42 015	31 309	33 646	37 353	33 813	33 813	33 813
Andel av landsgj.	72,00 %	75,90 %	103,20 %	81,60 %	86,90 %	89,10 %	80,00 %	80,00 %	80,00 %
Netto skatteutjevning	6 918	6 618	-1 373	4 830	2 957	2 568	6 579	6 579	6 579
Landsgj. skatt	31 465	36 346	40 706	38 349	38 719	41 929	42 250	42 250	42 250
Skatt og netto skattutjevning	29 568	34 206	40 642	36 139	36 603	39 920	40 392	40 392	40 392
Andel av landsgj.	94,00 %	94,10 %	99,80 %	94,20 %	94,50 %	95,20 %	95,60 %	95,60 %	95,60 %

Vega kommune ligger på 89,10 % av landsgjennomsnittet for 2025. Som skattesvak kommune får vi kompensasjon lagt til gjennom inntektsutjevningen, slik at vi kommer opp på 95,20 % av landsgjennomsnittet.

4.b.4. Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtok i 2008 å utvide utskrivningen av eiendomsskatt på alle eiendommer i kommunen fra og med 01.01.2009. Etter nye regler ble skattegrunnlaget endret fra og med 2020 som medførte en lavere skatt i 2020-21. Dette er korrigert med økning over år slik at fra 2022 er skattesatsene de samme som 2018. Eiendomsskatteinntektene har utviklet seg slik:

2018	2019	2020	2021	2022	2023 (R)	2024 (B)	2025 (B)
1 987	2 184	1 837	2 020	2 291	2 308	2 150	2 150

4.b.5. Inntekter fra HelgelandsKraft

Følgene inntekter er forutsatt i økonomiplanperioden, fordelt på drift og investering:

<i>Drift:</i>	2019 R	2020	2021	2022 (R)	2023 (R)	2024 (B)	2025 (B)
Utbytte	2 287 656	2 215 000	3 367 224	3 003 893	992 760	2 300 000	2 300 000
Renteinntekt	113 664	66 000	77 000	113 752	106 748	100 000	100 000
<i>Investering:</i>							
Avdrag	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Sum	3 001 320	2 881 000	2 300 000	3 717 645	1 699 508	3 000 000	3 000 000

Utbytte får vi også fra andre men størst andel fra Helgelandskraft.

4.b.6. Momskompensasjon

Formålet med ordningen som ble innført i 2004 er å nøytralisere de konkurransevridninger som kan oppstå som følge av merverdiavgiftssystemet, ved at kommunenes kjøp av varer og tjenester fra private gjennom ordningen blir likestilt med kommunal egenproduksjon.

Ordningen skal være selvfinansierende ved at kommunene får refundert momsen på kjøp av varer og tjenester, samtidig som kommunene trekkes i rammetilskuddet med noenlunde tilsvarende beløp som momsrefusjonen utgjør.

Ordningen finansieres av kommunene som trekkes i rammetilskuddet. Det er imidlertid verdt å merke seg at det ikke er noen direkte sammenheng mellom det som kommunene blir trukket og det som kommunen får i faktisk kompensasjon.

Momskompensasjonen for 2025 er beregnet til kr 1,680 mill i driften. Kompensasjonsinntektene fra investeringer inntektsføres i investeringsregnskapet. Fram til 2011 kunne disse inntektene brukes i drift.

4.b.7. Rentekompensasjon for investeringer

4.b.7.1. Rentekompensasjon for investeringer

Følgende rentekompensasjonsinntekter er inntektsført i økonomiplanperioden:

Område	2020	2021	2022	2023	2024 (B)	2025 (B)	2026 (B)	2027 (B)	2028 (B)
Inv. skole	65	15	32	108	70	70	70	70	70
Grunnskole									
Eldreomsorg	478	431	450	534	450	450	450	450	450
Kirkebygg	23	5	13	45	30	30	30	30	30

Rentekompensasjonen skulle stimulere kommunene og fylkeskommunene til å bygge innenfor eldreomsorg, rehabilitering kirkebygg og oppruste og tilrettelegge eksisterende skoleanlegg, og til å oppføre nye skolebygg der det er behov for det. Ordningen skulle bidra til å sikre at alle elever i grunnskolen får gode læringsforhold. Beregningsgrunnlaget for rentekompensasjon er de godkjente investeringer i de enkelte prosjekt, begrenset oppad til investeringsrammen til kommunen.

Skolebygg:

Kommunen har under denne ”gamle” ordningen en investeringsramme på kr 4 949 000.-. Vega kommune fikk tilført ny ramme fra og med 2009, kr 4 101 000,-. Kompensasjonen utgjorde i 2023 kr 108 120.

Eldreomsorg: Kompensasjonen utgjorde ca kr 990 000 i 2009. Da var den på topp, og kompensasjonen er redusert fra 2010 og framover. I 2023 utgjorde den kr 534 193.

Kirkebygg: Kompensasjonen utgjorde i 2023 kr 45 420.

Kompensasjonen følger renteendringene.

4 b 8 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift

Lønns- og prisvekst

Lønnsøkningen er lagt inn med 4,5 % (helårseffekt) fra 2025 på alle lønnsposter som er i samsvar med prognosene. Det er lagt faste priser i økonomiplanen. Kommunenes lønns- og prisvekst kompenseres ved å øke rammetilskuddet med den kommunale deflatoren. Den kommunale deflatoren (generell pris- og lønnsstigning for kommunene) er anslått til 4,5 prosent i 2025, som er en nedgang sammenliknet med anslaget som ble gitt i RNB (revidert nasjonalbudsjett. Kommunal deflator er sammensatt av lønnsveksten og prisveksten på varer og tjenester. Det er ikke lagt inn generell prisvekst i budsjettet for 2025, kun på enkeltposter-/tjenester.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjettforslaget er normalpremien for pensjonsutgiftene, samt reguleringspremie, basert på aktuarberegninger av KLP og SPK lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningssatser for 2024:

- KLP 24,04 % av brutto lønn (i denne %-en inngår reguleringspremie som beregnes i % av opparbeidet premiefond). 21,20 % for sykepleiere.
- SPK 10,00 % av brutto lønnsutgift, inkl reguleringspremie.

De nye satsene og premieavviket (jfr. nedenfor) medfører at pensjonsutgiftene holdes på ca samme %-nivå som 2024. Premieavviket fra KLP er økt fra 2024, mens en større andel av tidligere

inntekstført premieavvik må utgiftsføres. I 2025-budsjettet er det lagt inn ca 4,763 mill kr i amortisering fra tidligere år, og et positivt premieavvik på ca 8,2 mill kr. Pensjonsutgiftene og premieavvik er budsjettert i henhold til anslaget fra pensjonsleverandørene.

5 b 10 Finansforvaltning

Innlån

Langsiktig gjeld (i hele 1000 kr):

	31.08.24	31.08.23	31.08.22	31.08.21	31.08.20	31.08.19	31.08.18
Innlån	216 870	204 479	195 311	198 530	194 719	203 063	174 037

I detalj har det skjedd følgende endringer i løpet av de siste årene:

	31.08.24	31.08.23	31.08.22	31.08.21	31.08.20	31.08.19	31.08.18
Langsiktig gjeld 1/1	222 227	207 542	197 968	200 880	206 880	172 683	172 683
Avdrag lån	5 442	5 063	5 783	5 350	15 661	7 432	3 714
Ekstraord.avdrag							
Låneopptak		2 000	2 000	3 000	3 500	37 812	5 068
Langsiktig gjeld 31/8	216 870	204 479	194 185	198 530	194 719	203 063	174 037

Av saldo innlån pr 31.08.2024 på kr 216 870 gjelder kr 16 322' startlån fra Husbanken. Gjeldsporteføljen pr. 31.08.24 er fordelt på 4 låneinstitusjoner og 57 lån, hvorav 17 er startlån.

Kommunens lånegjeld pr. 31.08.2024:

	31.08.24	31.08.23
Kommunens samlede lånegjeld	216 870 550	204 479 643
Fordelt på følgende långivere:		
Kommunekreditt, flytende rente	51 421 061	44 732 413
Kommunalbanken, flytende rente	147 855 761	140 983 990
Husbanken, flytende rente	16 491 538	17 416 548
KLP, flytende rente	1 102 190	1 346 692
SUM	216 870 550	204 479 643

Vega kommunestyre vedtok følgende 22.11.2012: ”Med henvisning til finansforvaltningsreglementet pkt. 7.5, endres fastrenteandelen til maximum 50 %”. Vedtaket innebærer at rådmannen har fullmakt til å endre fastrenteandelen til 50 % (fra 25 %). Slik prognosene har vært med at renten er holdt på et lavt nivå, har ingen lån blitt ”konvertert” til fastrente ennå. Finansreglementet må revideres men er ikke foretatt ennå.

Vega kommune bør ta sikte på å redusere lånegjelden i perioden. Avdragsutgiftene for perioden utgjør kr 7,820 mill kr pr. år (ekskl startlån), dvs lånegjelden vil reduseres med 31,2 mill kr. Det er ikke tatt hensyn til innvilget tilskudd på investeringer på vei, skole og kunstgressbanen som utgjør ca 5 mill kr. Dersom disse midlene hadde gått til ekstraordinær nedbetaling på gjeld ville kapitalutgiftene ha blitt redusert framover. Budsjettert låneopptak i 2025 medfører en rentebelastning på ca kr 1,3 mill i 2025, avhengig av når låneopptaket skjer.

4 b 11 Kommuneloven og finansielle måltall

Kommuneloven legger stor vekt på langsiktig økonomisk handlefrihet, der finansielle måltall er et av verktøyene. Kommuneloven inneholder blant annet:

- Krav om vedtakelse av økonomireglement
- Krav om plikt til å fastsette finansielle måltall
- Økonomiplanen skal vise hvordan kommunale planer skal følges opp, og økonomiplanen kan inngå i kommunens handlingsplan etter plan- og bygningsloven.
- Samlet (konsolidert) konsernregnskap for kommunen som juridisk enhet.
- Lovfestet hovedregel om at kommunens drift bare skal finansieres av løpende inntekter
- Lovfestet at det ikke er adgang til å ta opp lån for å finansiere tilskudd til andre rettssubjekters investeringer – med visse unntak
- Merforbruk må dekkes inn umiddelbart så langt det finnes tilgjengelige midler
- Nye regler for beregning av minimumsavdrag på lån. Vil kunne bety en plikt til å øke låneavdragene
- Fange opp kommuner med økonomisk ubalanse på et tidligere tidspunkt gjennom justering av ROBEK-ordningen
- Lovfeste en aktivitetsplikt for kommuner i ROBEK som skal bidra til at økonomien bringes tilbake i balanse.

Finansielle måltall:

I følge kommuneloven skal det være økt fokus på langsiktighet i økonomiplanleggingen. Nedenfor er et utdrag av føringene i loven:

§ 14-1: Kommuner og fylkeskommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

§ 14-2: Kommunestyret skal selv vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi

§ 14-4: Økonomiplan og budsjettet

De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

§ 14-7: Årsberetningen

Skal redegjøre for om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid (i tillegg til forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen).

Formålet med finansielle måltall/handlingsregler er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i økonomiplan- og budsjettprosessen. Måltall må vurderes lokalt for hver kommune - ut fra situasjonen kommunen er i, økonomiske utsikter og lokale prioriteringer.

Teknisk beregningsutvalg har anbefalt at en kommune bør ha et netto driftsresultat på 1,75 % prosent over tid, men riksrevisjonen gjennomførte i 2014-2015 en undersøkelse om kommunens låneopptak og gjeldsbelastning, hvor de vektla parameterne netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.

Riksrevisjonen påpekte i 2015 at kommuner var spesielt utsatt hvis netto driftsresultat var under 2 %, disposisjonsfond lavere enn 5 % og gjeldsgraden var over 75 %.

KØB (kommunaløkonomisk bærekraft) modellen har satt følgende måltall for kommunaløkonomisk bærekraft:

- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter bør være 2 % eller høyere
- Disposisjonsfondet bør over tid være 8 % av brutto driftsinntekter
- Netto lånegjeld bør ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter

Netto driftsresultat viser hva kommunen har igjen etter at drift- og finansutgifter er dekket. Netto driftsresultat er ikke et overskudd, men har til formål å skape handlingsrom og egenkapital til investeringer. Kommunen er da i stand til å møte uforutsette hendelser og skjerme tjenesteleveransen til innbyggerne.

Disposisjonsfondet er kommunens frie oppsparte midler. En kommune trenger reserver for å møte større uforutsette hendelser. Med et disposisjonsfond har kommunen tid til å gjøre nødvendige endringer i driften og sikre en stabil tjenesteleveranse. Disposisjonsfondet kan også brukes til større planlagte tiltak.

Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Hvis en kommune har høy gjeld (høy gjeldsgrad), fører dette til høye årlige utgifter til renter og avdrag i lang tid fremover.

Netto driftsresultat, disposisjonsfond og gjeldsgrad i Vega kommune:

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto resultatgrad er **negativ** med 6,7 % (5,2 % i 2024). I hele økonomiplanperioden er netto driftsresultat negativt.

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

Vi har 26,7 mill kr i frie fond (disposisjonsfond) pr. 31.12.23 som er ca 15,6 % av driftsinntektene. Det er ikke korrigeret for bruk av fondet i 2024. Dersom vi tar hensyn til det som er budsjettert vil fondet vil utviklingen se slik ut:

Pr. 31.12.24	12,2 %
Pr. 31.12.25	5,7 %
Pr. 31.12.26	3,7 %
Pr. 31.12.27	2,0 %
Pr. 31.12.28	5,5 %

Et konkret mål kan være at fondsbeholdningen til enhver tid skal utgjøre minst 10 % av driftsinntektene.

Gjeldsgrad

Langsiktig gjeld, uten pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter viser kommunens langsiktig gjeld - eksklusiv pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter.

Ordinære renter og avdrag på lån (til investeringer) skal finansieres av driftsinntektene, og indikatoren viser langsiktig gjeldsbelastning i forhold til disse. Lån beregnet for videreformidling til andre instanser/innbyggere, såkalte formidlingsutlån, inngår også i dette.

Nedenfor framgår gjeldsgraden de siste 4 år (Kostratall):

år	2020	2021	2022	2023
Vega	147,4	137,1	147,2	128,8
Kostragruppe 14	91,0	89,8	89,1	85,2
Fylkessnitt	123,4	124,1	125,0	121,4
Landssnitt (u/Oslo)	116,3	114,5	114,3	114,9

Vega kommune har meget høy lånegjeld pr. innbygger og toppe denne kurven når det gjelder sammenligninger med Kostragruppen, Nordland fylke og landet.

Kommunen bør ha en målsetting om gjeldsnivået, for eksempel at gjelden ikke skal overstige 80 % av driftsinntektene. Selv om vi holder startlånene utenfor (ca 16 mill kr) er gjelden vår langt over (128 %) dette ”måltallet”. I planperioden er det foreslått låneopptak på ca 36,8 mill kroner. Låneopptaket i 2025 er 24,5 mill kr hvorav ca 3,6 mill kr er ”selvfinansierende” (boliger, vann og avløp). Totalt sett vil samlet låneopptak medføre enda større belastning på driften.

Kommuneloven stiller ikke nærmere krav til den enkelte kommunes måltall. Kommunen må selv vurdere hvilke måltall det er naturlig å legge til grunn. På oppdrag fra KS har Menon Economics og Telemarksforskning utviklet en modell på finansielle mål for kommunene. Målsettingen er å gi kommunene et verktøy som gir anbefalinger for minimumsnivå for netto driftsresultat og disposisjonsfond tilpasset den enkelte kommune. Modellen bygger på en sentral målsetning om stabil tjenesteproduksjon. For å oppnå dette ligger det inne en delmålsetning om at kommunen må ha tilstrekkelig buffer til å kunne håndtere en gitt nivå på risiko. Det antas at alle utgifter og inntekter må vokse i takt med driftsinntektene for å opprettholde en stabil tjenesteproduksjon. Anbefalingene er langsiktige. Det antas at kommunens gjeld som andel av inntekter ikke øker dersom stabil tjenesteproduksjon skal opprettholdes. Dette kommer av at det ikke vil være bærekraftig på lang sikt dersom gjelda vokser raskere enn inntektene på lang sikt. Et sentralt moment er at anbefalingen er minimumsnivåer og det bør ikke være en målsetning å styre mot disse nivåene men heller å sikre at kommunen ikke havner under de anbefalte minimumsnivåene.

Av modellen framgår bl.a. disse bakgrunnsdata for Vega kommune den seneste 5-årsperioden - og Kostra 2019:

	Historiske tall %		Kostra 2019
Driftsutgifter som andel av driftsinntekter og renteinntekter	92,50 %	Siste fem år	92,80 %
Investeringer som andel av driftsutgifter	19,20 %	Siste 13 år	30,30 %
Investeringsinntekter som andel av investeringsutgifter	36,00 %	Siste 13 år	20,60 %
Avdrag som andel av gjeld	3,50 %	Siste år	3,10 %
Forventet avkastning på finansformue	3,40 %	Siste fem år	4,80 %
Forventet rente på gjeld	1,56 %		1,90 %
Forventet langsiktig realvekst i driftsinntekter	1,00 %	Langsiktig forventning	
Forventet langsiktig kommunal deflator	2,50 %	Langsiktig forventning	
Gjeldsgrad (av drifts- og renteinntekter)	147,70 %	Siste år	147,70 %
Andel av gjeld med rente bundet fire år eller lengre	0,00 %		0,00 %

Forventninger og anbefalinger i modellen vedr. Vega kommune:

Resultater		
Forventet netto driftsresultat ved stabil tjenesteproduksjon		-3,2 %
Langsiktig minimumsnivå for netto driftsresultat		0,0 %
Minimumsnivå for disposisjonsfond for å håndtere risiko		9,7 %
Kortsiktig minimumsnivå for netto driftsresultat for å bygge opp disposisjonsfond		0,9 %
Årlig endring i gjeld andel av inntekter		-9,0 %
<i>Differanse forventet NDR og risikjustertminimumsnivå for NDR 1)</i>		<i>-4,1 %</i>

1) NDR: Netto driftsresultat

For 2025 foreslås følgende måltall:

- Netto driftsresultat: 0 % (bør bygges opp til 2 %)
- Disposisjonsfond: 10 %
- Gjeldsgrad: 100 % (av brutto driftsinntekt)

Det er en utfordring knyttet til beregning av gjeldsgrad og disposisjonsfond. Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Variasjon i inntekt vil gi direkte utslag i gjeldsgraden. Med andre ord må vurderingen av gjeldsgraden, beregnet fra årsregnskapene, også vurderes i forhold til eventuell variasjon i inntekter.

Det samme vil gjelde for disposisjonsfond. Også her vil de være nødvendig å vurdere prosentandelen opp mot variasjon i inntekter. Når det gjelder disposisjonsfond, så vil fondet også være et konkret kronebeløp. Noe som gjør det mulig å bruke endring i verdi som et ekstra måltall.

6 Drift

a) Tjenesteproduksjon

Budsjett og regnskap har de senere år vært ”inndelt” i virksomhetsområder i tråd med kommuneplanen og ansvarsområdene knyttet til disse. Jfr. vedlegg, budsjettdokumentet «Bevilgninger til budsjettområdene drift, jr. §5-4 andre ledd».

Under følger en kort kommentar til noen ansvarsområder:

Ansvarsområde kommunedirektør
Ansvarsområde flyktningetjenesten
Ansvarsområde økonomi
Ansvarsområde skolen/SFO
Ansvarsområde barnehage
Ansvarsområde NAV/sosial
Ansvarsområde helse
Ansvarsområde hjemmetjeneste
Ansvarsområde institusjon
Ansvarsområde kultur/bibliotek
Ansvarsområde næring
Ansvarsområde teknisk/eiendomsforvaltning
Ansvarsområde miljø

Kommunedirektør

Ansvarsområdet består av sentraladministrasjon, råd og utvalg, fellesfunksjoner, informasjonsavdeling, økonomi, reiseliv, flyktningetjenesten, IKT, Frivilligsentralen og interkommunalt samarbeid. Finansforvaltningen og rammeoverføringer/ skatt er lagt til eget ansvarsområde. Se egen beskrivelse ovenfor.

Det er foreslått styrking innenfor IKT/digitalisering med kr 1,6 mill til oppdatering av utstyr. 1 mill kr i 2025, deretter kr 200 000 hvert år i planperioden.

På funksjon 120000 Sentraladministrasjon føres felles utgifter som kontingenter og avgifter som gjelder hele kommunen og som ikke fordeles på andre funksjoner. F.eks. OU-kontingent KS, medlemsavgift KS, lisenser mm. Dette er utgifter som har hatt en vesentlig prisvekst det siste året og det er en risiko for at budsjettet her er for stramt. Det samme gjelder utgifter på funksjon 12006 IKT.

Frivilligsentralen viser en lavere netto utgift da vi kan bruke av tidligere avsatte midler.

Flyktningtjenesten

Se kommentar under NAV/sosial.

Skole, voksenopplæring, SFO, barnehage, kultur og bibliotek

Det vises til hovedmål for kommuneplanens hovedsatsningsområde oppvekst, livsutfoldelse og kultur:

Kvalitet, aktivitet og mangfold skal prege barn og ungdoms læring og utvikling, innbyggernes livsutfoldelse, og ved å stimulere til sosial og fysisk aktivitet, kunst og andre kulturelle uttrykksformer.

De nasjonale mål for grunnopplæringen er definert i læreplan, statlige rundskriv og handlingsplaner. Skolens virksomhet reguleres av Opplæringsloven med forskrifter. Nasjonale mål integreres i skoleeiers mål for grunnopplæringa.

Skole og SFO

Vega barne- og ungdomsskole har pr. november 23 112 elever, fordelt på 10 trinn.

Målet for skolen er at det skal være et trygt sted og være, og et trygt sted å lære. Skolen skal innfri på de nasjonale målene for grunnskolen, samt styrke den enkeltes identitet og forutsetning for å klare seg i det samfunnet som møter dem i framtida.

Antall elever som mottar spesialundervisning øker noe, og det er utfordringer knyttet til atferd hos enkeltelever. Dette er oppgaver som krever nok, og ikke minst riktig ressurs og kompetanse.

Tidlig innsats er et lokalt og sentralt mål. Dette for å sikre en best mulig skolegang, samt hindre utenforskap utover i skoleløpet. For å lykkes med dette må det avsettes en lokal ressurs som ivaretar elever som har behov for å tette faglige hull, og å nå igjen medelever. Dette kan igjen bidra til at elever i mindre grad får behov for spesialundervisning. Denne ressursen brukes der behovene til enhver tid er størst, og skal rullere i de klasser der det er behøvd. Siste skoleår har denne ressursen blitt brukt til styrking i alle klasser, og ikke spesifikt til tidlig innsats. Det er ønskelig at denne ressursen brukes slik den er tenkt kommende skoleår.

Vi har en del elever som kommer som flyktninger. Vi har pr. i dag en velkomstklasse – og slik det kan se ut, vil dette behovet også være tilstede kommende skoleår. Dette er et tilbud som krever ressurser både i form av lærere, og også språkassistenter.

Vi får opp et stort kull med førsteklasinger neste skoleår. Av de 14 elevene som begynner sin skolegang, er det flere med spesielle behov, og enkeltelever med til dels store behov for individuelt opplegg. Vi er også kjent med at kull som kommer senere skoleår er relativt store. Det er gledelig at elevtallet er stigende – noe som kan være en indikator på at folk ønsker å være med sine familier på Vega. Dette må oppvekstfeltet stå rustet for å håndtere.

Skal skolen innfri sitt mål om en kvalitativt god skole – og samtidig ivareta de individuelle utfordringer knyttet til enkeltelever, vil en reduksjon av budsjett være svært sårbart.

Skal vi klare å nå våre mål, har vi behov for å ha rammer som gjør dette mulig. Skolen har mange og viktige oppgaver vi skal ivareta. En god skole bidrar til bolyst – og er kanskje den viktigste faktoren for å knytte til seg nye innbyggere på Vega.

Skolens satsningsområder for øvrig antas å være kjent.

Barnehage

Bemanning på 17,45 årsverk må regnes med inntil 01.08.24 grunnet det store barnekull fra 2022 det teller dobbelt. (1-3) etter 01.08.24 (1-6)

Barnetallet er 48 både før og etter august.

01.01.25-31.07.25: 52 plasser: barn under 3 år og 21 plasser og over 3 år 26, total 71 plasser (fullt hus)

01.08.25-31.12.25: 31 barn over 3 år og 10 barn under 3 år. Forventer at 5 barn starter fra 2023-kullet og 2 stk. i januar 2026. Hvilket gi 61 plasser besatt i barnehagen.

De 3 midlertidige stillinger i 100% vil da bortfalle fra 01.08.24 og antall årsverk vil da være 14, 25, da logoped forventes i 25% stilling fra august 2025.

Alle barn unntagen 1 barn har 100% plass i barnehagen.

Økt bemanning i forhold til barnetallet er lagt inn i konsekvensjustert budsjett.

Barnehagen sliter med å skaffe vikar og dette ser ikke ut til å bedre seg i fremtiden. Det er planlagt at 1 person gå ut i pensjon og 1 i barsel, hvis det ikke lykkes at skaffe vikar for disse overholder vi ikke bemanningsnormen. Og det er stor risiko for at både kort- og langtidsfravær stiger.

Foreldrebetaling vil være vesentlig lavere enn i 2024, da maksprisen for heile året er 1.500 kr pr. barn. En max. inntjening på 767.988 kr pr. år ekl: søskenmoderasjon, og redusert betaling.

Planlagte tiltak

Inventar:

Barnehagen trenger stadig å få skiftet en del inventar, som borde og stole, både til barn og voksne. Men dette kan gjøres på eksisterende budsjett og over flere år.

Digitalt løft:

Digitale skjerme til å understøtte den pedagogiske praksis. Dette for å oppfylle rammeplanen del 2, om barnehagens innhold, at barn den tidligere rammeplanen fremkom det i del 2, om barnehagens innhold, barn burde «få oppleve at digitale verktøy kan være en kilde til lek, kommunikasjon og innlæring.

Dette kan oppfylles ved at få to digitale skjerme til en samlet pris på 22 704 kr pr. år. Dette er lagt inn i konsekvensjustert budsjett og ikke som driftstiltak.

Uteområde/ lekeplass:

Det må vurderes og prioriteres å gjør noe ved uteområdet for heile barnehagen, da dette ikke lever opp til gjeldende regelverk og vi ønsker et spennende område det innbyr til aktivitet og lek.

Området oppfyller ikke kravene gjør d.d.

Merkantil:

Det ønskes at få en merkantil i barnehagen i 50% som kan avlaste styrer med daglige drift/administrative oppgave, så det blir frigir tid til at styrer kan jobbe med de styrer oppgaver det krever mere tid og pedagogisk ekspertise. Pt er oppgavene for mange til at styrer kan overkomme alle oppgaver uten at overskride frister mm.

Kultur og bibliotek

Bibliotek:

Vega folkebibliotek er et kombinasjonsbibliotek med Vega skole, og har lokaler i tilknytning til skolen. Bibliotekets virksomhet er hjemlet i Lov om folkebibliotek, og biblioteket har biblioteksjef i 100 % stilling.

Planlagte tiltak

Ingen utover det som framkommer i konsekvensjustert budsjett. Biblioteksjef har kommentert at prisstigninger har hatt og får konsekvenser for budsjettet.

Sosial, helse, pleie og omsorg

Det vises til satsningsområde i kommuneplanen:

Kommunens helse-, pleie- og omsorgstjeneste skal:

- ivareta innbyggernes verdighet og trygghet
- vektlegger forebyggende tiltak og tverrfaglige samarbeid
- organiseres rasjonelt slik at mest mulig av tilgjengelige midler nyttes til direkte brukerbistand

NAV Vega - sosialtjenesten

NAV Vega er fra 01.01.21 gått inn i interkommunalt samarbeid på Sør-Helgeland.

Tjenestene som utføres er i hovedsak:

- ☒ Økonomisk sosialhjelp/ rådgivning
- ☒ Generell forebyggende virksomhet
- ☒ Samarbeid med andre deler av forvaltningen
- ☒ Gjeldsrådgivning
- ☒ Arbeidsliv

Vi har 1,5 stilling i NAV Sør-Helgeland.

Kommentar til budsjettet fra NAV Sør-Helgeland:

Sosialhjelp

Kommune	Hittil i år	Estimert 2024	2025
Vega	276 919 kr	400 000 kr	430 000

Vi øker budsjett på sosialhjelp med ca. 7 % for 2025. Vanlig konsumprisindeks er rundt 3,5 %.

Grunnen til økning:

- Vi har en stilling vakant, om vi får ansette i den vil være avgjørende for stønadsbudsjettet. Mindre ansatte = lengre vedtak, ikke like god oppfølging, ikke tid til å få inn refusjoner fra trygdeforvaltningen
- Avdelingsleder skal ut i fødselspermisjon i juni, en event. vikar vil trenge tid til opplæring, av erfaring noe mildere saksbehandling samt vi vil ha et produksjonsfall
- Usikker på om vi klarer å holde utgifter nede samt få inn trygderefusjoner grunnet bemanning, samt tidlig arbeidsretting?
- Høye boligpriser

- Vi må ta høyde for at normer for sosialhjelp til øke med tanke på inflasjon i Norge for tiden

NAV og flyktninger:

Kommune	Hittil i år	Estimert 2024	2025
Vega	846 081 kr	1 100 000 kr	1 500 000 kr

Vi øker budsjett på sosialhjelp for flyktninger for 2025 pga:

- Vi vet ikke hvilke flyktninger som kommer, er det voksne/barn/unge/gamle? Kan de nyttiggjøre seg intro? Hvor langt introløp må de ha?
- Vanskelig å si noe om arbeidsmarkedet for denne gruppen, sett mot behov og kompetanse til de fordrevne
- Høye boligpriser
- Vi har en stilling vakant, om vi får ansette i den vil være avgjørende for stønadsbudsjettet. Mindre ansatte = lengre vedtak, ikke like god oppfølging, ikke tid til å få inn refusjoner fra trykdeforvaltningen
- Vi må ta høyde for at normer for sosialhjelp vil øke med tanke på inflasjon i Norge for tiden

KVP

Kvalifiseringsprogram og lønn

Kommune	Hittil i år	Estimert 2024	2025
Vega			813 500 kr

Lagt til grunn 3 voksne $258.000 \times 3 = 774.000 + 5,1 \% \text{ arbeidsgiveravgift} = 813.500$

Kommentarer fra Vega flyktningtjeneste:

Pr. nov. -24 har vi 43 ukrainske flyktninger på Vega; 34 voksne og 9 barn.

7 personer har sosialhjelp som eneste inntekt (pga alder og/eller fysiske begrensninger).

11 personer jobber og klarer seg selv. (skolen, barnehagen, landbruks-tjenesten, butikker, renhold, vaskeri, bygningsarbeid).

5 personer har tiltak fra NAV (hjemmetjenesten, frivilligsentralen, renhold VOS, vaskeri VOS, kjøkken VOS). Et par av disse kan ha behov for supplering fra NAV.

4 personer er ferdig på Intro-program fra januar, og må over på tiltak eller jobb.

7 personer starter på Intro-program i november, og vil ha Intro-stønning minst 6 mnd i 2025. Disse må ha arbeidspraksis to dager pr. uke i tillegg til norskopplæring.

Barnevernstjenesten

Budsjettet er økt med kr 874 636 fra 2024. Økningen skyldes primært kjøp av tjenester fra Bufetat. I budsjettforslaget er det forutsatt skjønnsmidler på 1,3 mill for ekstraordinære utgifter.

Helse og omsorg

Institusjon

Driftsbudsjettet er lagt på nivå med tidligere pluss lønnsvekst. Noe prisvekst er lagt inn. Det er ikke lagt inn nye driftstiltak i økonomiplanperioden.

Det har de siste årene, vært stort press inn mot institusjon. Vi har hatt fullt belegg, antall plasser på institusjon er 28. Status per 18/11 er 3 ledige rom på lettpost, dette kan endre seg fort, om en får behov for korttids-rehabiliteringsplasser.

Vi har 2 ledige stillinger som sykepleier og ledig helsefagarbeiderstillinger, spesielt på helg. Sykehjemmet har kjøpt tjenester fra vikarbyrå for å dekke opp dette, samt fravær og permisjoner av ulik grad.

Behovet for kompetanse er stort, og en årlig kartlegging av kompetansebehovet må prioriteres, jfr Strategisk kompetanseplan. En får oversikt over kompetansen i hele tjenesten og hvordan en evt kan bruke kompetanse en har, på tvers innad i sektoren.

Det må ses på alternative løsninger med personalet slik at vikarbruk blir så liten som mulig. Det foreslås et «prosjekt» hvor en ser på hvordan personell også brukes aktivt i pleien. Dette ilag med behovet for økning av dagaktivitetstilbudet tilrettelagt for personer med demens. Behovet er økende, jfr samfunnsdel, kommuneplan. Økningen vil kunne utsette, minske presset inn mot institusjon. Tilbudet er lovpålagt.

Tidlig innsats gjennom kartlegging blir viktig. En ser for seg en koordinator for demens i samarbeid med demens team interkommunalt. Stillingsstørrelse 50-100%.

Hvis ressursene skal økes i hjemmesykepleien bør det være en kartlegging over behovet av plasser inne på institusjon.

Hjemmetjenesten

- Dagplass/dagaktivitetsplass – behovet vil øke i årene fremover, da folk skal bo hjemme lengre. For å innfri dette, må vi legge til rette for at pårørende kan ha sine hjemme lengst mulig.
- Vi har hatt nattvakt i ca 6 uker nå og ser at bruken øker. Vi skal se fremover noen år, så kan jeg se for meg at vi må øke hjemmetjenesten med 1 person til på aftenvakt (vi er bare 1 person per i dag). Vi opplever flere utfordrende brukere som trenger mere hjelp.
- Merkantil stilling, som kan ha oppgaver som turnus, reiser, få i vikarer, i tillegg til å følge opp hverdagsteknologi og It.

Antall årsverk i hjemmetjenesten er 10 (13 personer og 1 lærling)

Hjemmebaserte tjenester har mellom 60-70 brukere. Dette innbefatter hjemmesykepleien- praktisk bistand- trykghetsalarmer.

Næring og landbruk

Næring:

Vega kommune budsjetterer med ca kr 200 000,- til turistinformasjon. I tillegg kommer kr 145 000 til Helgeland Reiseliv og kr 45 000,- til Foreningen Kystriksveien. Stillingen innenfor reiseliv er ikke videreført. Det er heller ikke budsjettert noe utover dette til evt. kjøp av tjenester.

Landbruk:

Vega kommune inngår i et interkommunalt landbrukssamarbeid med Sømna og Brønnøy. Vega kommune går inn med 30 % stilling i samarbeidet. Resterende personressurs (70%) inngår i teknisk avdeling og ivaretar eiendomsskatt, kart og oppmåling og delingsaker etter plan og bygningsloven. Landbruketstjenesten omfatter veiledning og saksbehandling innenfor lov om jord- og konsesjon, samt ansvar for produksjonstilskudd/miljøtilskudd og søknader om bruksutbygging, jordbruksforskriften, LUF (tilskudd til landbruk i verdensarvområdet) m.m. Antall årsverk: 1.

Utviklingstrekk

	Tiltak	Resultat
Søknader om produksjonstilskudd, 51 stk i to omganger	Dyre og arealtilskudd og avløsertilskudd	35 565 407 i utbetalt tilskudd
Søknader om miljøtilskudd, 24 stk	Beiting, miljøvennlig gjødselspredning	788 989 utbetalt i tilskudd
Søknader om SMIL midler, 20 søknader	Stell av gammel kulturmark, inngjerding av beite, istandsetting av bygninger	631 791 utbetalt i tilskudd
Dreneringstilskudd, 17 søknader	Grøfting av jordbruksareal	925 494 utbetalt i tilskudd
Søknad om midler til skjøtsel og tiltak i Verdensarvområdet, 21 søkere fra Vega, 3 fra andre kommuner	Beitetilskudd og slåttetilskudd, ulike investeringstiltak	1 490 000 utbetalt i tilskudd

Aktiviteten på landbruksområdet er stabilt og antall søknader på de ulike ordningene er stort sett det samme. Det foregår årlige generasjonsskifter og det er også noen nyetableringer. Produksjonen i volum og antall er stabil.

Landbrukskontoret har også ansvar for viltforvaltning.

Tekniske tjenester

Tjenesteoversikt

Dette området omfatter administrasjon, oppmåling og byggesaksbehandling, kart, næringslivsutvikling, landbruk, kommunale veger og kaier, gangveger og veglys, grøntanlegg, idrettsanlegg, kommunal beredskap, brann, rednings og feievesen, oljevern, vann og kloakk, tømning av slamavskillere/private avløpsanlegg, innsamling av avfall, forurensing, kommunale utleiebygninger, barnehagen, Vega barne- og ungdomsskole, Vega omsorgssenter, renhold samt drift av bygninger/anlegg som tilhører andre driftsområder. I tillegg prosjektledelse av offentlige prosjekt samt kjøring av skolemat.

Utviklingstrekk

Flere av tjenestene må vurderes opp mot lovkrav, kompetanse og ressursbruk.

Virksomhetsområdene er mange og meget omfattende.

Vurderinger om flere og mer omfattende samarbeidsavtaler på tvers over kommunegrensler må gjøres innen flere av fagområdene.

Anskaffelser av tjenester kan ta ned behovet for interne ressurser, men krever kompetanse på innkjøp og god oversikt over tjenestebehovet. Utlysning av flere rammeavtaler må prioriteres. 11,7 årsverk er budsjettert.

Planlagte tiltak

Teknisk sjef har lagt fram en oversikt over tiltak og investeringer som bør iverksettes i planperioden:

Foreslåtte driftstiltak:

- Drift kommunale idrettsanlegg
Vega kommune har flere ressurskrevende idrettsanlegg som krever kontinuerlige tiltak, vedlikehold, service og avviksoppfølging. Det må prioriteres ressurser til oppgavene for å oppfylle minimumskrav iht lov/forskrift. Mest prekært er rutiner og vedlikehold iht HMS og ansvarsforholdet som anleggseier ved evt ulykker.
- Hopselva
Det bør iverksettes analyse av bunndyr samt kartlegging av alle utslippspunkt i vassdraget som kan påvirke vannkvaliteten.
- Kommunale havner
Ivaretagelse av havne- og farvannslov er krevende både ressurs- og kompetansemessig. Ansvar for Vega kommune som myndighet er stort og må enten ivaretas av lokalt havnevesen eller via samarbeidsavtale med ekstern aktør som gis delegert ansvar iht lovhjemmel. Risikoanalyser, sikringsplaner, sikringsledere og beredskapstiltak er lovpålagt og må gjennomføres.
- Samfunnsutvikler
Jfr vedtak i Vega kommunestyre. Finansiering må diskuteres iht det statlige bidraget til næringsutvikling. Viktig å poengtere at en samfunnsutvikler ikke bare skal utvikle næring men også kultur som gir stedsidentitet, fritidsaktiviteter som gir bolyst, nye møteplasser som foreslått i innspill til ny samfunnsdel etc etc
- Sundsvoll-Eidem
Stor forventning i samfunnet om at anleggene både vedlikeholdes bedre og i større del av sesongen. 15/5 til 30/9 forslås
- Vedlikehold plasthall
Hvis Vega kommune skal overta bygningsmassen må det settes av betydelige midler pga manglende vedlikehold. Krav til et offentlig bygg må oppfylles både iht tilgjengelighet, HMS, adgangskontroll etc.

Foreslåtte investeringstiltak:

- Uteplasser kommunale boliger
Videreført tiltak fra tidligere:
- Avvik brann
Jfr tilsynsrapporter. Må prioriteres i 2025. Gjelder samtlige offentlige formålsbygg.
- Ombygging membranrigg – Vega vannverk
Eksisterende rigg er over 10 år gammel. Membraner klarer ikke lenger full produksjon og vi risikerer driftsproblemer samt å oppfylle leveringssikkerhet.
- Overløp kloakk Vågen/Nes

- Begge utslippspunktene må forlenges for å unngå driftsproblem og ulemper.
- Servicebygg Gardsøy
Jfr tidligere vedtak.
 - Sonemålere ledningsnett
Trenges for å underlette lekkasjesøk og overordnet kontroll av forbruk.
 - Bytte tak VBU
 - Jfr tidligere vedtak
 - Bytte varmesystem VBU
 - Jfr tidligere vedtak

Miljø og natur - Kulturminnevern og friluftsliv - Verdensarv

Verdensarv – natur og kulturarv

Vegaøyen er et kulturlandskap med høy nasjonal og internasjonal verdi, og Norge er forpliktet til å forvalte areal på en måte som sikrer verdensarvverdiene. Det innebærer at samspillet mellom det marine miljøet som leveområde for villfisk og sjøfugl med den tilhørende 1500 år gamle tradisjonen med dunsanking fra ærfugl og landskapet, må bevares, jf. KDD.

Utviklingstrekk

Kommunal- og distriktdepartementet (KDD) har avklart innsigelsessaken til Kystplan Helgeland – Vega. Nye områder for akvakultur (jf. KPH) innenfor Vegaøyen verdensarvområde ble ikke godkjent. Eventuelt nye områder for akvakultur, med dagens teknologi, må lokaliseres utenfor verdensarvområdet og buffersonen. Dette gir sterke føringer for kommunens arealplanlegging.

Verdensarvområdet er svært sårbart for negative påvirkninger, og det marine miljøet med trua sjøfugl og naturtyper, kulturmiljø og landskap krever at kommunen bidrar til at utfordringer i området følger opp med handling hos interessentene på ulike nivå.

Vega kommune skal forvalte Vegaøyens verdensarvverdier som en integrert del av kommunens samlede forvaltningsansvar. Kommuneplanens nye samfunnsdel beskriver kommunens overordnede politikk som verdensarvkommune. I planen stadfestes politikk og tiltak som direkte bidrar til en aktiv forvaltning. Revidert Forvaltningsplanen for Vegaøyen verdensarvområde er integrert i samfunnsdel.

Planlagte tiltak

Etter at kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt, vil vi arbeide med hvordan planen skal følges opp iverksettes gjennom HØB (Handlingsdel Økonomiplan Budsjett). I tråd med vedtatt planstrategi planlegges også oppstart av arbeidet med kommuneplanens arealdel. Behovet for ressurser til dette arbeidet må avklares i en tidlig fase med regionale samarbeidspartnere bl.a. i forbindelse med vedtak om planstart og utarbeidelse av planprogrammet til arealdelen.

Oppfølging av tiltak 1 (kommunal planregulering) i handlingsprogrammet til Kommunal kulturminneplan (vedtatt i des `23), vil inngå i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Øvrige tiltak i temaplanen er ikke budsjettert i 2025.

I samarbeid med Trollfjell friluftsråd vil utarbeidelsen av Plan for ferdselsårer fortsette i 2025. Kommunens arbeidsinnsats (egne ansatte) inngår som kommunens egenandel i arbeidet. I tillegg kommer utgifter til møteaktivitet i forbindelse med medvirkningsprosesser.

Medlemskapet i Trollfjell friluftsråd og Trollfell geopark videreføres.

Utbetaling av minkpremien fortsetter. Statsforvalteren bidrag utgår i finansieringen. Ønske om økning av satsen og potten da skadedyrproblemet er økende samt at det er behov for å holde fangststrykket oppe.

5 b) Tiltak for å få balanse mellom inntekter og utgifter.

Dersom dagens driftsnivå videreføres med de nye inntektsforutsetningene som staten legger opp til, og med inntektsanslaget på eiendomsskatt så vil driften gi følgende ubalanse fra 2025 og framover (konsekvensjustert budsjett):

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-73 490 163	-76 705 000	-79 895 000	-84 795 000	-84 795 000	-84 795 000
Inntekts- og formuesskatt	-38 165 732	-41 753 000	-45 048 000	-40 779 000	-40 779 000	-40 779 000
Eiendomsskatt	-2 308 670	-2 200 000	-2 200 000	-2 200 000	-2 200 000	-2 200 000
Andre generelle driftsinntekter	-20 014 666	-15 007 744	-11 707 744	-11 707 744	-11 707 744	-11 707 744
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-133 979 231	-135 665 744	-138 850 744	-139 481 744	-139 481 744	-139 481 744
Sum bevilgninger drift, netto	129 980 484	128 536 464	136 312 189	136 312 189	136 312 189	136 312 189
Avskrivninger	9 831 664	8 871 600	8 871 600	8 871 600	8 871 600	8 871 600
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	139 812 148	137 408 064	145 183 789	145 183 789	145 183 789	145 183 789
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	5 832 917	1 742 320	6 333 045	5 702 045	5 702 045	5 702 045
Renteinntekter	-2 413 698	-1 430 000	-1 430 000	-1 430 000	-1 430 000	-1 430 000
Utbytter	-992 760	-2 300 000	-2 300 000	-2 300 000	-2 300 000	-2 300 000
Gevinster og tap på finansielle OM	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	9 430 112	10 200 000	10 900 000	10 900 000	10 900 000	10 900 000
Avdrag på lån	7 462 372	7 770 000	7 820 000	7 820 000	7 820 000	7 820 000
NETTO FINANSUTGIFTER	13 486 026	14 240 000	14 990 000	14 990 000	14 990 000	14 990 000
Motpost avskrivninger	-9 831 662	-8 871 600	-8 871 600	-8 871 600	-8 871 600	-8 871 600
NETTO DRIFTSRESULTAT	9 487 281	7 110 720	12 451 445	11 820 445	11 820 445	11 820 445
Disp eller dekn av nto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	4 944 799	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	270 948	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Bruk av bundne driftsfond	-1 396 718	-1 046 720	-1 146 720	-1 146 720	-1 146 720	-1 146 720
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-13 300 000	-6 100 000	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISP ELLER DEKN AV NTO	-9 480 971	-7 110 720	-1 110 720	-1 110 720	-1 110 720	-1 110 720
DRIFTSRESULTAT						
FREMFOØRT TIL INNDEKN I SENERE ÅR	6 310	0	11 340 725	10 709 725	10 709 725	10 709 725

5.b.1. De enkelte tiltakene og tiltak for å balansere budsjettet:

Kommunestyret er i henhold til kommuneloven pålagt å legge fram et en økonomiplan som er i balanse alle årene. Som tabellen over viser er det ubalanse mellom inntektene og utgiftene i årene

2025-2028. Kommunedirektøren foreslår derfor at tiltakene i pkt 5.b.1 innarbeides for å kunne gjenopprette driftsbalanse i 2025 til og med 2028. Konsekvenser av tiltakene fra 2027 på ansvarsområdene på ca 2,346 mill kr er ikke lagt fram i eget dokument til budsjettet.

	2025	2026	2027	2028
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	11 340 725	10 709 725	10 709 725	10 709 725
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	0	0	0	0
Valgte driftstiltak	-11 340 725	-10 709 725	-10 709 725	-10 709 725
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0
Valgte tiltak				
Oppvekst, livsutfoldelse og kultur	0	0	-1 397 872	-1 398 183
<i>Oppvekst. Barnehage</i>	0	0	-489 808	-489 808
<i>Oppvekst. Skole</i>	0	0	-908 064	-908 375
Helse, pleie og omsorg	0	0	-596 232	-596 232
<i>HPO. Reduksjon drift</i>	0	0	-596 232	-596 232
Verdensarv, natur og kulturarv	349 448	475 000	475 000	75 000
<i>Fellesrådet. Økt bevilgning 2025</i>	75 000	75 000	75 000	75 000
<i>Kultur. Ungdomslos</i>	274 448	400 000	400 000	0
Næringsutvikling og bosetting	0	0	-948 777	-948 777
<i>Teknisk. Reduksjon drift</i>	0	0	-448 777	-448 777
<i>Teknisk. Vega verdensarvsenter</i>	0	0	-500 000	-500 000
Fellesutgifter og finanser	-12 138 950	-12 082 279	-9 139 398	-8 739 087
<i>Finans. Disposisjonsfond. Avsetning</i>	0	0	0	5 260 913
<i>Finans. Disposisjonsfond 2023 2024</i>	-3 400 000	0	0	0
<i>Finans. Disposisjonsfond 2024 2024</i>	-2 400 000	-200 000	-2 400 000	0
<i>Finans. Disposisjonsfond 2025-28</i>	-2 738 950	-2 482 279	-139 398	0
<i>Finans. Havbruksfond</i>	-2 000 000	-7 600 000	-2 200 000	-9 600 000
<i>Finans. Renter</i>	-100 000	-300 000	-2 900 000	-2 900 000
<i>Finans. Skjønnsmidler barnevern</i>	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Sentraladministrasjon	448 777	897 554	897 554	897 554
<i>Sentraladm. Stilling HR</i>	448 777	897 554	897 554	897 554

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
Oppvekst, livsutfoldelse og kultur	0	0	0	0
<i>Oppvekst. Merkantil ressurs barnehage</i>	384 666	384 666	384 666	384 666
<i>Oppvekst. Skolekjøkken</i>	50 000	0	0	0
Helse, pleie og omsorg	0	0	0	0
<i>HPO. Koordinator demens</i>	320 555	320 555	320 555	320 555
<i>HPO. Merkantil ressurs hjemmetjenesten</i>	290 294	290 294	290 294	290 294

	2025	2026	2027	2028
Næringsutvikling og bosetting	0	0	0	0
Teknisk. Drift kommunale idrettsanlegg	320 555	320 555	320 555	320 555
Teknisk. Hopselva	250 000	250 000	250 000	250 000
Teknisk. Kommunale havner	512 888	512 888	512 888	512 888
Teknisk. Samfunnsutvikler	1 153 998	1 153 998	1 153 998	1 153 998
Teknisk. Sundsvoll - Eidem	250 000	250 000	250 000	250 000
Teknisk. Vedlikehold plasthall	250 000	0	0	0

6. Investeringer

Nye investeringer vil alltid medføre driftskonsekvenser i form av økte rente- og avdragsutgifter. For å skape rom for driftskonsekvensene av nye investeringer må i de aller fleste tilfeller det eksisterende driftsnivået reduseres. Ut fra dette vil det være særdeles viktig å vurdere nødvendigheten av hver ny investering før den vedtas. Med bakgrunn i en slik vurdering mener kommunedirektøren at det er viktig at investeringene direkte bidrar til lavere driftsutgifter. Investeringsprosjekter ihht bevilgningsoversikt investering:

Beskrivelse	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringer i varige driftsmidler	28 980 000	26 996 500	12 020 000	1 261 000	700 000
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	29 480 000	27 496 500	12 520 000	1 761 000	1 200 000
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	-5 200 000	-2 494 500	-1 120 000	-561 000	0
Salg av varige driftsmidler	-3 000 000	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Bruk av lån	-18 730 000	-24 502 000	-10 900 000	-700 000	-700 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-27 530 000	-27 596 500	-12 620 000	-1 861 000	-1 300 000
Videreutlån	2 000 000	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	-2 000 000	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	500 000	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-500 000	0	0	0	0
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0	0

Beskrivelse	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Bruk av ubundet investeringsfond	-2 050 000	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 950 000	100 000	100 000	100 000	100 000
<i>Fremført til inndekning i senere år udekket beløp</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

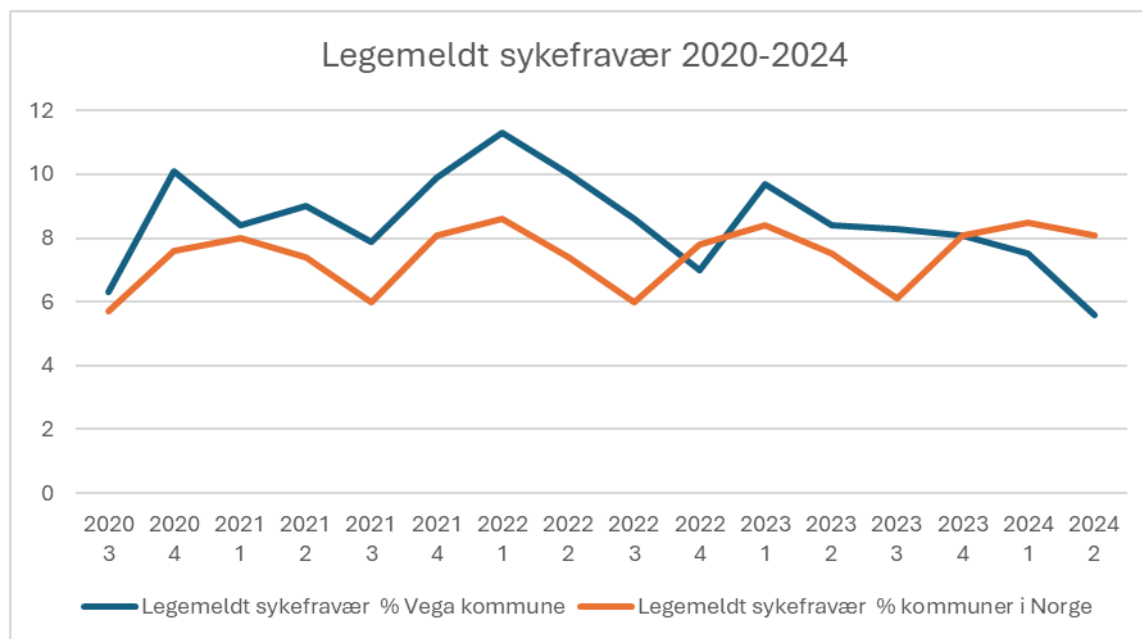
Investerings tiltak 2025-28:

	2025	2026	2027	2028
Netto investering i konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov nye tiltak	27 596 500	12 620 000	1 861 000	1 300 000
Sum fond	0	0	0	0
Sum overført fra drift	0	0	0	0
Sum lån	-24 502 000	-10 900 000	-700 000	-700 000
Sum tilskudd	-2 494 500	-1 120 000	-561 000	0
Sum annet	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Valgte tiltak				
Sum	27 596 500	12 620 000	1 861 000	1 300 000
<i>Avdrag Helgelandskraft</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>
<i>Avløp. Overløp kloakk - Vågen/Nes</i>	<i>0</i>	<i>400 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Barnehagen. Uteområde</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>
<i>Friluftsområder</i>	<i>436 500</i>	<i>920 000</i>	<i>561 000</i>	<i>0</i>
<i>IKT 2025-28</i>	<i>1 000 000</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>
<i>KLP. Egenkapitalinnskudd</i>	<i>500 000</i>	<i>500 000</i>	<i>500 000</i>	<i>500 000</i>
<i>Kommunale boliger. Uteplasser 2024</i>	<i>400 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Kommunale bygg - avvik brann</i>	<i>6 500 000</i>	<i>6 500 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Kunstgressbane 2024</i>	<i>5 010 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Nærmiljøanlegg (KDP) 2020 2021 2022 2023-24</i>	<i>300 000</i>	<i>400 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Servicebygg Gardsøy</i>	<i>2 000 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Vann. Ombygging membranrigg</i>	<i>1 200 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Vann. Sonemålere - ledningsnett drikkevann</i>	<i>0</i>	<i>1 100 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>VBU. Bytte av tak 2024</i>	<i>2 000 000</i>	<i>2 000 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>VBU. Uteområde</i>	<i>450 000</i>	<i>300 000</i>	<i>300 000</i>	<i>300 000</i>
<i>VBU. Varmesystem 2024</i>	<i>7 500 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen

7. Helse, miljø og sikkerhet

Vega kommune har fokus på arbeidsmiljøet med sikte på reduksjon av sykefraværet. Alle ansatte i kommunen er medlemmer av bedriftshelsetjenesten. For tiden har vi avtale med ANT HMS & Bedriftshelse AS, avd. Sør-Helgeland.

Sykefraværet i Vega kommune har for det meste ligget noe høyere enn gjennomsnittet for landet i perioden 2020-2024, men vi ser at det i 2024 ligger noe under landsgjennomsnittet. For 2. tertial 2024 ligger sykefraværet i Vega kommune på 5,6 %, mens landsgjennomsnittet ligger på 8,1 %.

Vi er en liten kommune og få syketilfeller gjør store utslag på statistikkene, noe som kan være med på å forklare årsaker.

Arbeidsrelatert sykefravær skal reduseres. Vega kommune sliter med vikarproblematikk, og stort sykefravær medfører ofte ekstra slitasje på gjenværende ansatte.

Kommunen bruker kvalitetssystemet Compilo for oppfølging av HMS. Dette benyttes blant annet for avvikshåndtering samt at prosedyrer og retningslinjer som gjelder for ansatte legges inn her.

Kommunen må fortsatt prioritere arbeidet med HMS i årene framover og sette inn tiltak der det er nødvendig.

Vedlegg

1. Tallbudsjettet for 2025 - 2028

2. Oversikt over tiltak som ikke er lagt inn i økonomiplanen

3. Konsekvensjusteringer i driften (ikke vedlagt)

Konsekvensjusteringer er korrigerende for endrede forutsetninger i driftsrammen når tjenestenivået skal være det samme som året før. Endringer i tjenestenivået kommer som ”Nye tiltak”.

Korrigerende endringer er for eksempel; lønnsoppgjør, redusert arbeidsgiveravgift, prisendring på inngåtte avtaler, nye større brukersaker, lokale vedtak etc.

Det er lagt inn som endring til ”basisbudsjettet” 2025, og framgår i arbeidsdokumentene til budsjettet. Det er ikke lagt ved dette dokumentet.